

Finansuoja
Europos Sąjunga

Projekto DIVETOUR cMOOC mokymai

Terminų vadovas

Terminų ir frazių, susijusių su asmenimis, turinčiais negalią, naudojamų projekto dokumentuose, žiniatinklio turinyje ir kt., sąrašas

Parengė DIVETOUR komanda

divetour.eu

Asmenys su negalia

Terminas „Asmenys su negalia“ apima tuos žmones, kurie turi ilgalaikių fizinių, protinių, intelektinių ar jutiminių sutrikimų, kurie, sąveikaudami su įvairiomis kliūtimis, gali trukdyti jiems visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime lygiai su kitais.

Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencija 2006.

Įprastai vartojame kalbą, kurioje visų pirma akcentuojame žmones.

Asmenys, turintys X (kur X yra sutrikimo ar sveikatos būklės pavadinimas).

PASTABA

„Asmenys, turintys prieigos reikalavimų“ – terminas, naudojamas keleivių vežimo sektoriuose: oru/geležinkeliu/keltu/autobusais ir tolimojo susisiekimo autobusais, tačiau mes netaikome jo kaip bendros taisyklės, nes neaišku, kurioms grupėms tai taikoma.

Prieigos reikalavimai apibrėžiami pagal IATA kodus, bet net ir jie yra labai bendri.

Asmenys, turintys jutimo sutrikimų

Regos funkcija

- asmenys, kurie yra akli ARBA aklieji.

PASTABA

PASTABA: Aklieji gali turėti šunį vedlį ir (arba) naudoti baltą lazdelę.

- asmenys su regėjimo negalia ARBA asmenys, kurie yra silpnaregiai ARBA silpnaregiai asmenys;
- asmenys, turintys daltonizmo sutrikimą.

Klausos funkcijos

- asmenys, kurie yra kurti ARBA kurtieji;
- asmenys, turintys klausos sutrikimų;
- asmenys, kurie neprisigirdi.

Lytėjimo funkcijos

- asmenys, turintys lytėjimo sutrikimų.

Skonis ir kvapas

- asmenys su skonio ir kvapo jutimo sutrikimais.

Asmenys su fizine negalia

- asmenys, patiriantys vaikščiojimo sunkumų;
- asmenys, naudojantys ramentus arba vaikščiojimo lazda (-as);
- asmenys, kurie naudojami neįgaliųjų vežimėliu (rankiniu arba elektriniu);
- asmenys, besinaudojantys ratiniais judėjimo įtaisais (įskaitant asmenis, kurie naudojami neįgaliųjų vežimėliu arba paspirtuku, stumduku, tėvus su vaikiškais vežimėliais);
- asmenys, besinaudojantys protezu;
- asmenys, turintys sumažėjusį vikrumą, jėgą, ištvėrę ar pusiausvyros sutrikimus;
- asmenys su šunimi vedliu;
- asmenys, kurių balsas ir (arba) kalba yra sutrikę.

Asmenys, turintys kognityvinių sutrikimų

- asmenys, turintys kognityvinių sutrikimų.
- asmenys, turintys mokymosi sunkumų ARBA konkrečiau, atitinkamai:
 - asmenys, turintys autizmo sutrikimą ARBA asmenys, turintys neurodiversiškumą;
 - asmenys, sergantys demencija;
 - asmenys, patiriantys trumpalaikį atminties praradimą;
 - asmenys, turintys disleksijos sutrikimą.

Asmenys, kuriems taikomi specialūs prieigos reikalavimai, gali būti:

- senjorai ar vyresnio amžiaus žmonės (turintys su amžiumi susijusių sveikatos sutrikimų ir (arba) funkcinių sutrikimų).

1 PASTABA

Senjorai skirtingose visuomenėse gali būti apibrėžiami įvairiai, pavyzdžiui, 55 ar 65 metų ir vyresni arba įstatymais nustatyto nacionalinio pensinio amžiaus.

2 PASTABA

„Pagyvenę žmonės“ nėra tinkamiausias terminas. „Vyresni“ gali būti vartojami konkrečiai kai kuriose visuomenėse, pavyzdžiui, Australijoje, Naujojoje Zelandijoje ir Kanadoje, kalbant apie vyresnes tradicinių ar vietinių etninių grupių kartas. Tai susiję ne su funkcinio prieinamumo reikalavimais, o su jų socialiniu statusu.

- nėščios moterys;
- tėvai su mažais vaikais (vaikiškuose vežimėliuose);

- žemi ar aukšti asmenys;
- asmenys, turintys nutukimą ARBA nutukę asmenys;
- asmenys, kurie nesupranta vietinės kalbos ar ja nekalba;
- asmenys, nešantys didelius daiktus;
- asmenys, kurie pirmą kartą naudojasi labai sudėtinga, užimta aplinka;
- asmenys, kuriems laikinai susilpnėjo kognityviniai gebėjimai arba kurie dėl ligos ar didelio nuovargio stokoja koncentracijos;
- asmenys, netoleruojantys maisto;
- asmenys, kuriems reikalinga speciali dieta;
- asmenys, kuriems yra alergija arba padidėjęs jautrumas medžiagoms, susijęs su sąlyčiu, maistu ar kvėpavimu;
- asmenys, turintys (laikiną) regėjimo sutrikimą dėl, pavyzdžiui, migrenos, sužalojimo, galvos svaigimo;
- asmenys, esantys tamsioje arba dūmų kupinoje aplinkoje dėl, pavyzdžiui, elektros energijos tiekimo nutraukimo, gaisro ar nelaimingų atsitikimų;
- asmenys triukšmingoje aplinkoje;
- asmenys, turintys ilgalaikių sveikatos sutrikimų (pavyzdžiui, širdies ligų, kvėpavimo sutrikimų, pooperacinių sutrikimų ir pan.);
- asmenys, kurie yra pavargę ir (arba) patiria stresą.

**Finansuoja
Europos Sąjunga**

Šis projektas finansuojamas remiant Europos Komisijai.
Nr. 2021-1-LT01-KA220-VET-000032925
Leidinyi atspindi tik autorių požiūrį, todėl Europos Komisija, jos institucijos ir
Švietimo mainų paramos fondas negali būti laikomi atsakingi už šios
medžiagos turinį ir bet kokį pateikiamos informacijos naudojimą.